Proje Raporu: Hamming SEC-DED Kodlayıcı ve Hata Simülatörü

1. Giriş

Bu rapor, **BLM230 Bilgisayar Mimarisi Dersi Proje Ödevi** kapsamında geliştirilen "Hamming SEC-DED (Single-Error-Correcting Double-Error-Detecting) Kodlayıcı ve Hata Simülatörü" uygulamasını detaylandırmaktadır. Projenin temel amacı, Hamming SEC-DED kodunun çalışma prensiplerini görsel ve interaktif bir arayüzle kullanıcıya sunmaktır. Uygulama, 8, 16 ve 32 bitlik veriler üzerinde Hamming kodlama ve hata düzeltme/tespit yeteneklerini simüle etmektedir. Kullanıcı, yapay olarak hatalar oluşturabilir ve bu hataların nasıl tespit edilip düzeltildiğini gözlemleyebilir.

2. Proje Amaçları ve Kapsamı

Proje ödevi gereksinimleri doğrultusunda, geliştirilen simülatör aşağıdaki temel fonksiyonları yerine getirmektedir:

- **Veri Büyüklüğü Seçimi:** Kullanıcı, 8, 16 veya 32 bitlik veri boyutları arasında seçim yapabilir.
- Hamming Kodu Üretimi: Girilen ikili veri için otomatik olarak Hamming SEC-DED kodu hesaplanır ve oluşturulur. Bu süreç, parite bitlerinin doğru pozisyonlara yerleştirilmesini ve değerlerinin hesaplanmasını, ayrıca genel parite (global parity) bitinin eklenmesini içerir.

Yapay Hata Oluşturma:

- Tek bitlik hata: Hamming kodunda rastgele bir konumda tek bitlik hata oluşturulabilir.
- Çift bitlik hata: Hamming kodunda rastgele iki farklı konumda çift bitlik hata oluşturulabilir.
- Manuel hata: Kullanıcı tarafından belirtilen bir indekste bit hatası oluşturulabilir.

• Hata Tespiti ve Düzeltme:

- o Oluşturulan hataların **sendrom kelimesi** kullanılarak tespiti yapılır.
- o Uygulama, tespit edilen hatanın tek mi yoksa çift mi olduğunu kullanıcıya bildirir.
- **Tek bitlik hatalar** için otomatik düzeltme mekanizması sunulur ve kullanıcı onayı ile düzeltme gerçekleştirilir.

o **Çift bitlik hatalar** tespit edilir ancak düzeltilemez.

• **Kullanıcı Dostu Arayüz:** Python'ın **Tkinter** kütüphanesi kullanılarak tasarlanmış, görsel öğelerle desteklenen bir arayüz ile uygulamanın kullanımı kolaylaştırılmıştır.

3. Teknik Detaylar ve Uygulama Mimarisi

Uygulama, temel olarak GUI sınıfı altında toplanan Tkinter arayüz bileşenleri ve Hamming kodlama/hata işleme mantığı ile çalışır.

3.1. Hata Oluşturma Fonksiyonları

- oneErrorButtonAction(): self.hammingListLast'ın rastgele bir indeksindeki biti tersine çevirir.
- twoErrorButtonAction(): self.hammingListLast'ın rastgele iki farklı indeksindeki bitleri tersine çevirir.
- manualErrorButtonAction(): Kullanıcının girdiği indekste ilgili biti tersine çevirir.
- updateHamming_Error(): Hamming kodunu arayüzdeki ilgili Entry alanında günceller.

3.2. Hata Tespiti ve Düzeltme

Hata Tespiti (control_action):

- 1. Mevcut Hamming kodu hammingArray olarak alınır.
- 2. Her parite biti pozisyonu için sendrom bitleri hesaplanır. Sendrom biti, o parite bitinin kontrol ettiği bitlerin XOR toplamının 0 olmaması durumunda 1'dir.
- 3. Tüm sendrom bitlerinin birleştirilmesiyle **sendrom kelimesi** (syndrome) oluşturulur. Sendrom kelimesinin değeri, hata pozisyonunu (1-tabanlı) gösterir.
- 4. Global parite biti de kontrol edilir.

Hata Düzeltme (fix_error):

- 1. Eğer control_action tarafından bir error_position belirlenmişse, bu pozisyondaki bit tersine çevrilir (0 ise 1, 1 ise 0 yapılır).
- 2. Güncellenen Hamming kodu arayüzde gösterilir ve hata mesajı "Hata düzeltildi!" olarak değiştirilir. "Düzelt" butonu tekrar gizlenir.

3.3. Kullanıcı Arayüzü (Tkinter)

- Uygulama, koyu renk temalı (koyu kestane, sıcak kahve tonları) bir arayüze sahiptir.
- Veri Uzunluğu Seçimi: ttk.Combobox ile 8, 16, 32 bit seçenekleri sunulur.

- **Veri Girişi:** tk.Entry alanı, yalnızca '0' ve '1' karakterlerini kabul eden bir doğrulama (validate_binary) ile korunmuştur. Girilen veri uzunluğu, seçilen bit sayısıyla sınırlıdır (dataLimit fonksiyonu).
- Hamming Code Gösterimi: Okunabilir (state='readonly') bir tk. Entry alanında gösterilir.
- **Hata Ekleme Butonları:** "Tek Hata Ekle", "Çift Hata Ekle" ve "İndex'e Hata Ekle" butonları, ilgili hata oluşturma fonksiyonlarını çağırır.
- Hata Mesajı: self.error_label etiketi, hata durumları ve işlem mesajları için kullanılır.
- **Kontrol ve Düzelt Butonları:** "Kontrol" butonu hataları tespit ederken, "Düzelt" butonu yalnızca tek hata tespit edildiğinde görünür hale gelir.

4. Geliştirme Ortamı ve Çalıştırma

• **Programlama Dili:** Python

- **GUI Kütüphanesi:** Tkinter
- Gerekli Kütüphaneler: tkinter, random

Uygulamayı Çalıştırma:

1. Proje dosyalarını GitHub deposundan klonlayın:

git clone https://github.com/AhmettCimen/Hamming-Code-Simulator.git

cd Hamming-Code-Simulator

2. Ana uygulamayı çalıştırın:

python gui.py

5. Sonuç ve Değerlendirme

Geliştirilen "Hamming SEC-DED Kodlayıcı ve Hata Simülatörü" uygulaması, proje ödevi gereksinimlerini büyük ölçüde karşılamaktadır. Kullanıcı dostu arayüzü sayesinde Hamming kodlama ve hata düzeltme/tespit mekanizmalarının anlaşılması kolaylaşmıştır.

Uygulamanın Güçlü Yönleri:

- Görsel ve etkileşimli bir öğrenme deneyimi sunar.
- Farklı veri uzunluklarını destekler (8, 16, 32 bit).
- Tek ve çift hata oluşturma senaryolarını başarıyla simüle eder.
- Tek bit hatalarını otomatik olarak düzeltme yeteneğine sahiptir.
- Veri girişi için doğrulama (sadece ikili karakterler) içerir.

Geliştirilebilecek Yönler:

- **Bellek Görselleştirmesi:** Proje tanımında "veriler bellekte saklanabilecek" ibaresi bulunmakta. Şu anki haliyle kodlanmış veri bir Entry kutusunda gösteriliyor; gerçek bir bellek simülasyonu (adresleme, okuma/yazma görselleştirmesi) eklenerek bu kısım daha da geliştirilebilir.
- **Geri Bildirimler:** Hata eklendiğinde veya düzeltildiğinde, kullanıcının daha belirgin görsel veya işitsel geri bildirimler alması sağlanabilir (örn. hatalı bitlerin kırmızı renkle vurgulanması).

6.2. Proje Kaynak Kodları ve Demo Videosu

- GitHub: https://github.com/AhmettCimen/Hamming-Code-Simulator.git
- Demo Videosu: https://www.youtube.com/watch?v=gJVJ_yFkSG0